

Державний торговельно-економічний університет

Кафедра менеджменту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Управління процесом проєктування місцезонаштування підприємства»

(за матеріалами ПП «Автомікс-Спецтранс», м. Київ)

Студентки 3 курсу 7с групи
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньої програми
«Управління бізнесом»
першого (бакалаврського)
рівня

Некоз Дарини
Ігорівни

Науковий керівник:
кандидат економічних наук,
доцент

Білявська Юлія
Вікторівна

Гарант освітньої програми:
кандидат економічних наук,
доцент

Підкамінний Ігор
Миколайович

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПРОЄКТУВАННЯ МІСЦЕРОЗТАШУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	5
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕРОЗТАШУВАННЯ ПП АВТОМІКС-СПЕЦТРАНС, КИЇВ	12
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства	12
2.2. Оцінка ефективності поточного місцерозташування підприємства.....	20
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСУ МІСЦЕРОЗТАШУВАННЯ ПП АВТОМІКС СПЕЦТРАНС, КИЇВ	26
3.1. Пропозиція заходів щодо оптимізації місцерозташування ПП Автомікс- Спецтранс.....	26
3.2. Прогнозна оцінка економічного ефекту від наданих пропозицій.....	32
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40
ДОДАТКИ.....	44

ВСТУП

Актуальність дослідження. Місцерозташування для підприємства є важливим елементом його успішної бізнес-моделі та ефективного господарювання. Місцерозташування підприємницького суб'єкта дозволяє посилити ефективність ведення бізнесу, що не обмежується виключно логістичними витратами та необхідністю їх економії. Правильне місцерозташування допомагає залучати клієнтську базу (наприклад, магазини та бутіки у жвавих торговельних центрах), посилювати привабливість для працівників (як робоче місце біля зручних транспортних розв'язок), покращувати бренд і імідж (наприклад, адвокатські та нотаріальні офіси, консалтинг центри, центральні офіси провідних компаній) тощо. Розташування має ще більший вплив на мікропідприємців, тих підприємців, які відкривають невеликий бізнес, де працює менше ніж дев'ять осіб. Важливість стратегії розташування особливо важлива для цих малих підприємств, оскільки вона впливає на те, чи буде отримано достатній прибуток для підтримки бізнесу. Важливість місцерозташування для розвитку підприємства зумовлює актуальність теми дослідження.

У дослідження управління процесом місцерозташування підприємства значний внесок внесли наступні науковці: Бабій І.В., Белей О., Бойчик І.М., Головань Д. В., Діксіт А., Калашніков В. М., Капінос Г. І., Клоус К., Кузьмін О. Є., Марцінковська О. Б., Мельник О. Г., Петрович Й. М., Прокопишин-Рашкевич Л. М., Туркен Н., Шерман Ф. та інших. Більшість із дослідників у вивченні проблематики зосереджували увагу на проєктуванні місцерозташування при плануванні створення нового підприємства. У той же час малодослідженими є питання проєктування місцерозташування підприємства для діючого бізнесу, як проблема вибору місця для релокації, що на сьогодні є достатньо актуальним, враховуючи вітчизняні реалії.

Метою роботи є дослідження теоретичних аспектів та формування практичних навичок щодо управління процесом проєктування місцерозташування та його вдосконалення. Відповідно до обраної мети роботи

визначимо наступні **завдання** для дослідження:

- визначити теоретичні та методичні основи управління процесом проєктування місцерозташування підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику діяльності підприємства;
- оцінити ефективність поточного місцерозташування підприємства;
- запропонувати заходи щодо оптимізації місцерозташування ПП «Атомікс-спецтранс»;
- виконати прогнозну оцінку економічного ефекту від наданих пропозицій.

Об'єкт дослідження – процес проєктування місцерозташування ПП «Атомікс-спецтранс».

Предметом роботи є дослідження процесу управління місцерозташуванням підприємства для розробки заходів щодо подальшого його вдосконалення.

У кваліфікаційній роботі використані наступні **методи дослідження**: критичний аналіз літературних джерел щодо теми роботи; статистико-економічні (прийоми групування, порівняння, табличний) щодо аналізу теми дослідження, синтезу та дедукції, узагальнення при визначенні шляхів вдосконалення управління процесом місцерозташування.

Інформаційною базою дослідження стали нормативно-правова база, літературні джерела та статистичні матеріали, спеціальні монографічні й періодичні джерела, Інтернет-ресурси, офіційні сайти тощо.

Практичне значення дослідження визначається тим, що отримані результати можуть бути використані менеджментом ПП «Автомікс-Спецтранс» та інших вітчизняних підприємств.

Структура роботи. Основний текст роботи становить 37 сторінок, в т.ч. 8 таблиць, 18 рисунків. Список використаних джерел містить 30 найменувань, викладених на 4 сторінках. Робота містить 3 додатки, викладених на 3 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПРОЄКТУВАННЯ МІСЦЕРОЗТАШУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Для деяких видів бізнесу, як от ресторани, кінотеатри, салони краси тощо, місцєрозташування є одним із найбільш важливих критеріїв при бізнес-планування. Чи повернеться клієнт для повторного візиту, багато в чому залежить від місця розташування. Навіть якщо якість обслуговування висока, а їжа хороша, ресторани, як правило, приваблюють постійних відвідувачів, лише якщо підприємство розташоване в певних районах міста з високим попитом. І навіть, якщо підприємство не є залежним від обсягів клієнтопотоків, все одно логістика більшості підприємств потребує гарної транспортної інфраструктури, чи то для потреб доставки, чи то для транспортного трафіку працівників.

Тож звернемося до огляду наукових підходів до поняття «місцєрозташування підприємства». У вітчизняній літературі науковці це поняття визначають наступними термінами: «місцєрозташування підприємства», «розташування підприємства», «місцєрозташування підприємства». Так, І. М. Бойчик географічне розташування підприємства визнає фактором мікросередовище підприємства [4, с. 73]. Й. М. Петрович, Л. М. Прокопишин-Рашкевич місцєрозташування підприємств розглядає як чинник, який може суттєво впливати на економічні результати їх діяльності [15]. Аналогічну думку поділяє О. Белей визначаючи, що вибір правильного місця розташування підприємства являється ключовим фактором успіху його майбутнього функціонування, особливо це стосується торговельних підприємств [3]. О. Є. Кузьмін та О. Г. Мельник розглядають місцєрозташування підприємства як один із восьми складових інвестиційної привабливості підприємства у контексті логістично-територіальної привабливості за рахунок наближеності підприємства до шляхів транспортних сполучень, районів проживання працівників, посередницьких структур, обслуговуючих фірм, постачальницьких організацій, споживачів тощо [11].

У вітчизняному законодавстві місцезнаходження підприємства визначається відповідно до ст. 9 Закону № 755 як місцезнаходження юридичної особи та вказується у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців і громадських формувань на етапі створення та державної реєстрації юридичної особи [22]. У західній науковій спільноті юридичне місцезнаходження підприємства (Principal Place of Business) визначено А. Хайес та Й. Перез як основне місце, де здійснюється діяльність компанії. Це, як правило, місце, де зберігаються бухгалтерські книги та записи підприємства, і часто тут знаходиться керівник фірми та інший вищий керівний персонал [29].

О. Б. Марцінковська розглядала місцезнаходження підприємств в контексті теорії центральних місць В. Кристаллера, визначаючи особливу важливість цього фактора на успішність підприємства, які надають послуги, а саме: публічні адміністрації; культурні та освітні заклади; заклади охорони здоров'я; публічні заклади (ресторани, стадіони, розважальні установи); організації господарського життя (комунальні та правові структури); фінансові та торговельні установи; виготовлення надання послуг (ремонтні майстерні, пекарні тощо); інституції ринку праці; комунікаційні [12]. Ф. Шерман відзначає, що місцезнаходження підприємства впливає не тільки на доходи та витрати, а і, за певних умов, на можливість легально працювати. У той же час цікавим є погляд автора, який розглядає місцезнаходження підприємства як умову забезпечення його видимості (Visibility-візабіліті), зазначають, що якщо потенційні клієнти не усвідомлять існування підприємства, воно зазнає краху. Підприємства в районах, де спостерігається велика кількість трафіку, як пішохідного, так і транспортного, зазвичай успішніші, ніж ті, що сховані в індустріальних парках і в безлюдних торгових центрах, тому що їх бачать клієнти [30]. Це, у певній мірі, пояснює, чому відомі бренди свої головні офіси розміщують на центральних вулицях великих міст, винаймаючи поверхи або пентхауси, або будуючи власні офісні приміщення із використанням інноваційних архітектурних рішень, щоб максимально заявити про себе. Ф. Шерман пояснює це тим, що бізнес має бути достатньо близьким до його

клієнтської бази, щоб вони могли постійно бачити та легко досягати компанії. І це варте вартості вищої орендної плати, яку коштує відкриття на головній дорозі або поблизу жвавого перехрестя, тому що у такому разі компенсуються ці витрати збільшенням продажів. Автор наголошує, що перед вибором місцезнаходження доцільним є виконання маркетингових досліджень з метою визначити, у яких місцях найбільше часу проводить цільова аудиторія потенційних споживачів та діючих клієнтів компанії [30].

Д. В. Головань, досліджуючи процес моделювання місцезнаходження, виділив фактори впливу на процес вибору місцезнаходження підприємства, виділяючи наступні аспекти: характеристику населення, яке проживає поблизу, рівень конкуренції у районі вибору, наявність поруч транспортної інфраструктури, у тому числі зупинок міського транспорту тощо, характеристика торгових площ, розташованих поруч, вартість будівництва або придбання у власність чи оренду, демографічні тенденції, законодавчі обмеження тощо [6].

У той же час вчені у процесі управління процесом проектування місцезнаходження підприємств у більшій мірі покладаються на фактор транспортних витрат, рекомендуючи враховувати його при виборі місця розташування [7]. Крім того, Г. І. Капінос та І. В. Бабій основним фактором місцезнаходження визнають попит як об'єктивну потребу у продукті, який виробляє підприємство. При цьому відзначають, що існують підприємства, результати діяльності яких не залежать від місцезнаходження, насамперед ті, які покладають на Інтернет-технології як канал реалізації у своїх бізнес-моделях (банківські, фінансові та ІТ послуги). Ще одним важливим фактором науковці відзначили фактор наявності необхідних грошових коштів на придбання земельної чи оренди приміщення. У той же час науковці надали найбільш повну класифікацію факторів, які мають суттєвий вплив на управління процесом проектування місцезнаходження підприємством, розділивши їх на макро та мікрорівні (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Основні фактори, які мають вирішальний вплив на управління процесом проектування місцезнаходження підприємства

Джерело: складено на основі [8]

І. М. Бойчик визначає вигідне місцезнаходження підприємства як один із ключових факторів успіху у конкурентній боротьбі за рахунок зниження витрат на транспортування та полегшення доступу до кваліфікованого персоналу [4, с. 77]. На думку Й. М. Петровича та Л. М. Прокопишина місцезнаходження підприємств може суттєво впливати на економічні результати їх діяльності. Крім того вплив цього чинника суттєво зростає через посилення глобалізації світової економіки за рахунок зміни умови переміщення матеріальних потоків, трудових та фінансових ресурсів, лібералізацію міжнародних економічних відносин, та появи нових можливостей комунікації. І тому підприємство

повинно вибрати таке місцезнаходження, де залежні від його діяльності результати найбільше перевищуватимуть відповідні витрати [28]. Механізм управління процесом проектування місцезнаходження підприємства є залежним від рівня, до якого він належить: міжнародний вибір (рівень країни); регіональний вибір (рівень регіону країни); локальний вибір (місце); внутрішньо локальний вибір (території); просторовий вибір [15].

Грунтовне дослідження еволюції підходів до розуміння важливості місцезнаходження підприємства виконано А. Діксіт, К. Клоус та Н. Туркен, у якому відзначено, що обґрунтування рішення про розміщення об'єкта або вибір місця для бізнесу досліджувалися майже століття. На початку дослідники були стурбовані лише мінімізацією витрат і максимізацією прибутку. У результаті враховувалися лише економічні фактори, такі як вартість праці, енергії, транспортування чи будівництва. У міру зростання глобалізації та зміни урядових норм з часом, наприклад, екологічні норми та податки зросли, а тарифи та мита зменшилися, більше факторів було включено до обговорення місцезнаходження підприємницьких об'єктів. Навіть з цими доповненнями деякі дослідники звернули увагу на розрив між теоретичними дослідженнями та практиками фірм. Більше фірм вказує, що хоча економічні чинники використовуються для усунення неможливих регіонів для будівництва об'єктів, інші якісні фактори, наприклад, якість життя та імідж місця, визначають остаточний вибір. Щоб фірми могли прийняти остаточне рішення про розміщення своїх підприємств у певному регіоні, імідж місця повинен відповідати іміджу компанії та її співробітників. Наприклад, фірма, зацікавлена в залученні найкращих технічних талантів, повинна не лише забезпечувати економічні вигоди, але й місце, де працівники можуть розвивати свою кар'єру та уявляти собі повноцінне життя. У той час як економічні переваги та відчуття місця та ідентичності можуть залучати фірми до певного регіону, щоб утримати людей і фірми, бренд, візуальний образ і репутація регіону повинні відповідати фірмі та її працівникам. Часто місце пропускається через один із аспектів іміджу місця. Суть полягає в тому, що керівники, приймаючи рішення про

місцезнаходження, вибирають місце, де вони найбільше хотіли б бути; де вони бачать себе та свою робочу силу найбільш успішними та задоволеними. Вибір правильного місцерозташування підприємства покращує конкурентну перевагу фірми та дозволяє їй зосередитися на одній успішній стратегії. Проведений аналіз показав, що економічні фактори (податки та тарифи, робоча сила, транспорт та інші фактори, які мають відношення до бізнесу чи галузі), такі як постійні та змінні витрати, нормативні фактори, наприклад, стимули та складність процесів отримання дозволів, наявність робочої сили та зручність для бізнесу, все ще є важливими факторами при виборі місця для бізнесу. Хоча економічні фактори можуть диктувати рішення щодо стратегічного розміщення бізнесу на початку аналізу варіантів, неекономічні фактори, такі як імідж місця, є факторами, що є вирішальними при остаточному вирішенні. Відповідне розташування об'єкта враховує не лише вигоду акціонерів, але й вигоду інших зацікавлених сторін, наприклад працівників. Коли працівники обирають місце проживання, вони враховують економічні та інші якісні чинники, такі як якість школи, культурні заходи, якість життя, погодні умови та можливість розвитку кар'єри. Ці якісні фактори фіксуються у загальному іміджі місця [28].

У навчальних рекомендаціях IBM визначено, що визначення місцерозташування підприємства є важливою частиною планування впровадження управління активами. Місцерозташування (location-локація) пов'язане з активами та впливає на багато процесів керування активами, зокрема керування роботою, закупівлями та відстеження активів. Плануючи місцерозташування, необхідно передусім проаналізувати те, як команди та бізнес-сегменти визначають місцерозташування. Адже для деяких підприємств місцезнаходженням може бути обмежене містом, селищем, кількома будівлями, одна будівлею, кімнатою у будівлі або сегментом такої кімнати, обмеженої робочим місцем. Щоб відповідати вимогам бізнесу, необхідно поставити запитання про те, навіщо компанії потрібні місця розташування. При цьому потрібно розрізняти те, що вважається місцезнаходженням, від того, що вважається організацією, сайтом або навіть складом. Відповіді на запитання

можуть допомогти побудувати ієрархію місцезнаходження. Ця інформація, пов'язана з місцезнаходженням, використовується в багатьох сферах управління активами, включаючи робочі замовлення, активи та запити на обслуговування. Потім необхідно проаналізувати типи місць, якими потрібно керувати, і використати проведений аналіз для планування успішного впровадження [27].

Наведене дає можливість узагальнити алгоритм для проектування місцезнаходження підприємства (рис. 1.2).

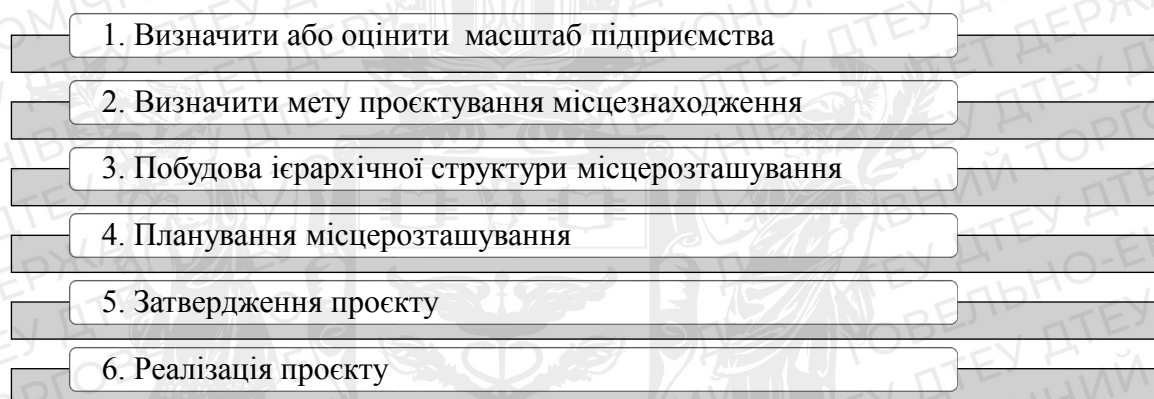

Рис. 1.2. Алгоритм управління процесом проектування місцезнаходження підприємства

Джерело: складено на основі [27]

Таким чином, місцезнаходження є важливим фактором успішності, ефективності та конкурентоздатності підприємства. Класифікація факторів, які мають суттєвий вплив на управління процесом проектування місцезнаходження включають фактори макрорівня та макрорівня, які мають економічний та неекономічний характер. Щоб прийняти рішення про розміщення бізнесу, місця мають відповідати певним вимогам щодо економічних факторів. Після відбору альтернативних економічно доцільних варіантів, імідж місця має вирішальне значення при кінцевому виборі. Управління процесом проектування місцезнаходження підприємства повинен включати наступні етапи: визначення масштабу, визначення мети, побудови ієрархії, планування, затвердження проекту та його реалізації.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕРОЗТАШУВАННЯ ПП АВТОМІКС-СПЕЦТРАНС, КИЇВ

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства

Дослідження процесу управління місцезнаходження виконано на прикладі діяльності ПП «Автомікс-Спецтранс» (ЄДРПОУ – 33493969). Організаційна форма підприємства – приватне підприємство.

Компанія ПП «Автомікс-Спецтранс» зареєстрована 16.05.2005 за юридичною адресою Україна, 01013, м. Київ, вул. Будіндустрії, буд. 7 [18].

Керівником підприємства є Трохимчук Ігор Анатолійович.

Компанії займається виробництвом бетону.

Основним видом діяльності відповідно до реєстраційних даних є вантажний автомобільний транспорт (Код КВЕД 49.41) (рис. 2.1).

Додатково до основної діяльності Компанія може здійснювати такі види діяльності: посередництво у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами; оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням; організація пасажирського наземного транспорту; надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, будівельних машин та устаткування, вантажних автомобілів; надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; інша допоміжна діяльність у сфері транспорту; роздрібна торгівля залізними виробами, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами в спеціалізованих магазинах; діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами; будівництво житлових і нежитлових будівель; виготовлення виробів із бетону для будівництва. Компанія діє на території України.

Види діяльності

Основний:

49.41 Вантажний автомобільний транспорт

Додаткові:

46.13 Діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами
 46.73 Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням
 49.39 Інший пасажирський наземний транспорт, н.в.і.у.
 77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.
 77.32 Надання в оренду будівельних машин і устаткування
 77.12 Надання в оренду вантажних автомобілів
 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
 52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту
 47.52 Роздрібна торгівля залізними виробами, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами в спеціалізованих магазинах
 46.12 Діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами
 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель
 23.61 Виготовлення виробів із бетону для будівництва

Рис. 2.1. Види діяльності ПП «Автомікс-Спецтранс»

Джерело: складено за даними [19].

Статутний капітал компанії складає 100 грн, засновником підприємства є Трохимчук Ігор Анатолійович, який є його бенефіцеаром.

Асортимент продукції та послуг ПП «Автомікс-Спецтранс» включає: будівельні матеріали, бетон товарний, будівельні суміші, залізобетонні вироби, плити перекриття, перемички та пояси, прогони, блоки вентиляційні, палі забивні, шахти ліфтів, сходові системи, гаражі залізобетонні, фундаменти для будинків та споруд, елементи огорожі, залізобетон тротуарів, доставка бетону та бетонних розчинів, доставка залізобетонних виробів, послуги будівельної та

спецтехніки, послуги бетонозмішувачів та бетононасосів, послуги вантажних автомобілів з маніпулятором [2].

Підприємство у своїй діяльності складає фінансову звітність малого підприємства. Фінансовий аналіз господарської діяльності виконаємо на основі фінансової звітності ПП «Автомікс-Спецтранс», що опубліковані на порталі відкритих даних [20].

На рис. 2.2. представимо динаміку активів ПП «Автомікс-Спецтранс».

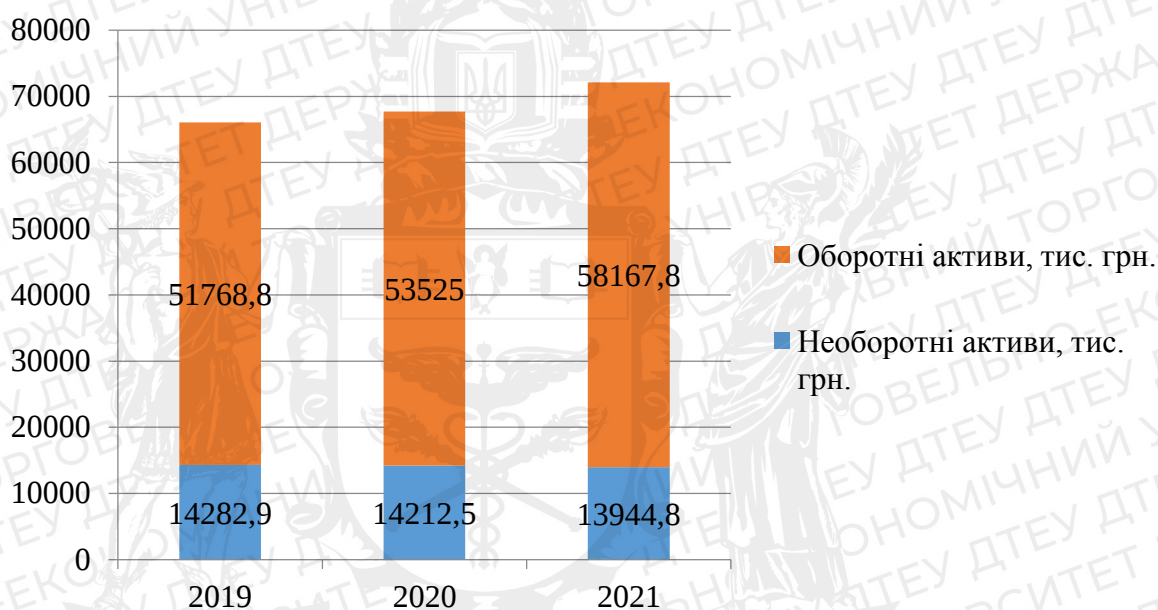

Рис. 2.2. Динамка активів ПП «Автомікс-Спецтранс» за 2019-2021 рр.

Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

Протягом досліджуваного періоду спостерігається посилення господарського потенціалу, про що свідчить збільшення суми активів на 109,2% за два останні роки.

Тобто підприємство за результатами 2019-2021 року наростило обсяг наявного у розпорядженні майна, до якого входять необоротні активи та оборотний капітал.

У таблиці 2.1. представимо горизонтальний аналіз активів ПП «Автомікс-Спецтранс»

Таблиця 2.1

Горизонтальний аналіз активів ПП «Автомікс-Спецтранс» у 2019-2021 рр.

Показник, тис. грн.	2019	2020	2021	Зміни у 2021 до 2019 рр.	
				+/-	%
Основні засоби	14282,9	14212,5	13944,8	-338,1	-2,4
Всього необоротних активів	14282,9	14212,5	13944,8	-338,1	-2,4
Запаси	24169,3	24403,4	24615,2	445,9	1,8
Грошові кошти	145,7	1510,5	1565,0	1419,3	974,1
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	22544,1	23283,1	23520,0	975,9	4,3
Інші оборотні активи	2408,5	1798,7	1343,3	-1065,2	-44,2
Всього оборотних активів	51768,8	53525	58167,8	6399,0	12,4
Разом активів	66051,7	67737,5	72112,6	6060,9	9,2

Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

Протягом досліджуваного періоду відбулося збільшення загальної суми активів за рахунок:

- нарощення оборотних активів на 12,4%;
- незначного зниження необоротних активів на -2,4%.

При цьому необхідно відзначити, що приріст оборотних активів відбувався за рахунок збільшення дебіторської заборгованості за послуги на 1,0 млн. грн. та приросту грошових коштів на 1,42 млн. грн. Натомість впродовж досліджуваного періоду відбулося скорочення інших оборотних активів на 1,06 млн. грн.

На рис. 2.3 представимо динаміку пасивів ПП «Автомікс-Спецтранс».

Протягом досліджуваного періоду відбулося зниження обсягів власного капіталу із 34,4 млн. грн. у 2019 році до 33,7 млн. грн. на кінець 2021 року. Довгострокової заборгованості підприємство ні у 2019 році, ні у 2020 році не мало. При цьому відбулося нарощування залученого капіталу за рахунок збільшення поточної заборгованості. Так, поточна заборгованість компанії збільшилася із 31608,4 тис. грн. у 2019 році до 38352,7 тис. грн. на кінець 2021 року.

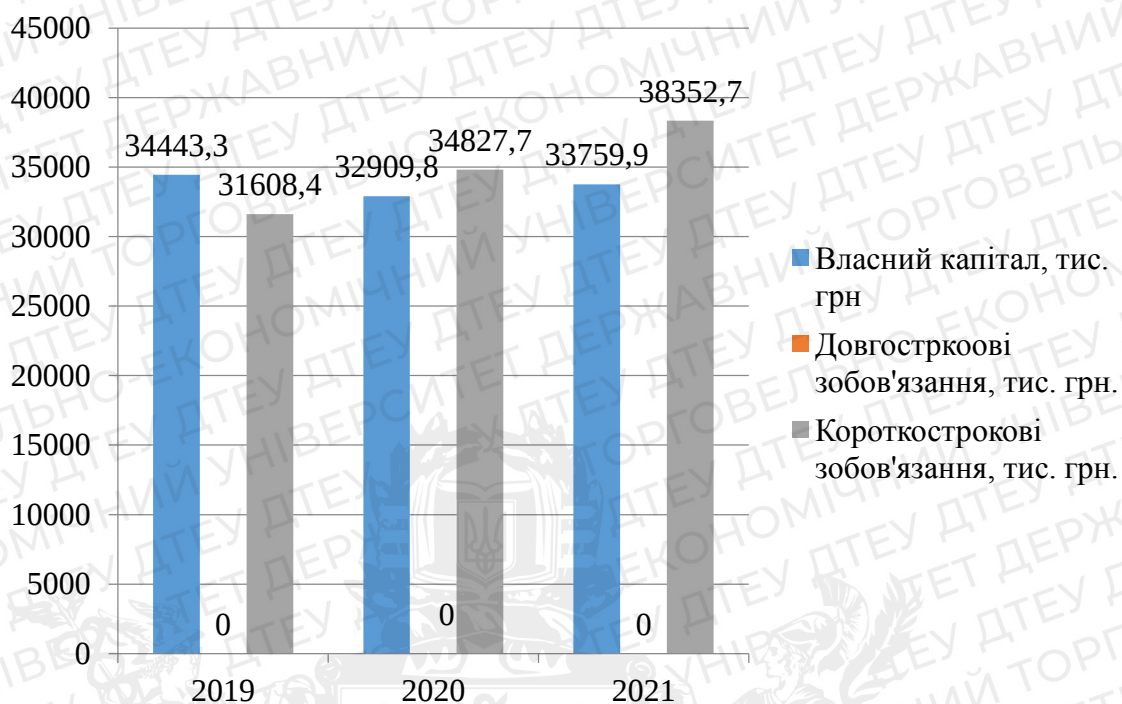

Рис. 2.3. Динамка пасивів ПП «Автомікс-Спецтранс» за 2019-2021 рр.

Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

У таблиці 2.2. представимо результати горизонтального аналізу пасивів ПП «Автомікс-Спецтранс» за 2019-2021 роки.

Таблиця 2.2

Горизонтальний аналіз джерел фінансування активів (пасивів)

ПП «Автомікс-Спецтранс» у 2019-2021 рр.

Показник	2019	2020	2021	Зміни у 2021 до 2019 рр.	
				+/-	%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	34443,2	32909,7	33759,76	-683,4	-2,0
Власний капітал	34443,3	32909,8	33759,86	-683,4	-2,0
Довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	31608,4	34789,3	38290,31	6681,9	21,1
Короткострокові зобов'язання	31608,4	34827,7	38352,71	6744,3	21,3
Разом пасивів	66051,7	67737,5	72112,57	6060,9	9,2

Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

Фактичне зниження суми власного капіталу дає можливість засвідчити зниження рівня благополуччя засновників і має негативний вплив на фінансову стійкість підприємства. У той же час збільшення загальної суми зобов'язань призводить до зниження рівня незалежності від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів, хоча сприяє більш повному розкриттю наявного потенціалу компанії.

У таблиці 2.3 приведемо результати проведеного аналізу показників стійкості й ліквідності.

Таблиця 2.3

Показники стійкості та платоспроможності ПП «Автомікс-Спецтранс» у 2019-2021 рр., частки одиниці

Показник	2019	2020	2021	Зміна у 2021 р. до 2019 р.	
				+/-	%
Фінансова автономія (власний капітал / пасиви)	0,52	0,49	0,47	-0,05	-10,2
Поточна ліквідність (оборотні кошти / поточні зобов'язання)	1,64	1,54	1,52	-0,12	-7,4

Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

У 2021 році порівняно із 2019 роком спостерігалось зниження фінансової незалежності компанії, про що свідчить динаміка коефіцієнта фінансової автономії. У той же час необхідно відзначити, що значення показника перебувають в межах нормативних значень. Капітал підприємства має пропорції джерел залучення власних до запозичених у розмірі 47% до 53%. Можемо підсумувати, що станом на кінець 2021 р. підприємство було здатне самостійно профінансувати свої активи. Показник поточної ліквідності перевищує нормативний рівень (1,5). Це свідчить про те, що підприємство не має ризиків ліквідності і у повній мірі здатне оплачувати власні зобов'язання та не має ймовірності втрати платоспроможності в найближчій перспективі.

На рис. 2.4. представимо динаміку фінансових результатів ПП «Автомікс-Спецтранс» за 2019-2021 роки.

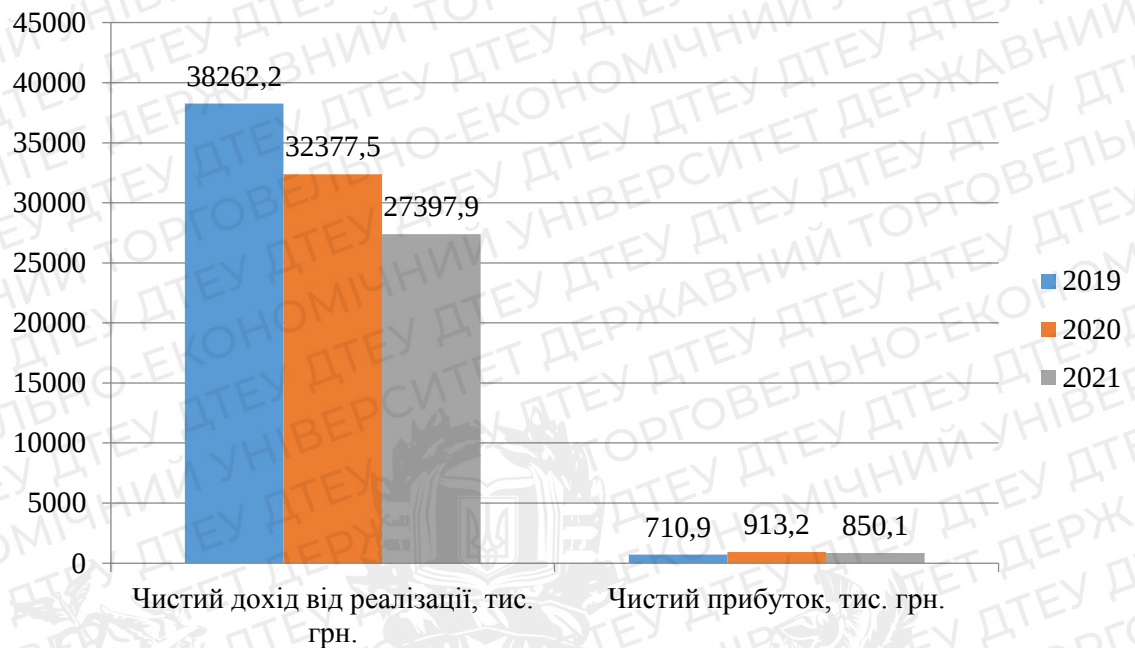

Рис. 2.4. Динаміка фінансових результатів ПП «Автомікс-Спецтранс» у 2019-2021 рр., тис. грн.

Джерело: складено на основі [20]. Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

Протягом досліджуваного періоду відбувається зниження чистого доходу від реалізації товарів та послуг на 28,3%, що вказує на низьку конкурентоспроможність в динамічному середовищі.

Сума чистого прибутку компанії є додатною і складає 0,85 млн. грн. у 2021 році із позитивною динамікою порівняно із 2019 роком, що свідчить про оптимізацію бізнес-моделі компанії протягом досліджуваного періоду.

На рис. 2.5. представимо динаміку доходів та витрат та їх співвідношення.

Той факт, що доходи зменшується повільніше, ніж витрати, свідчить про підвищення ефективності управління обмеженим обсягом ресурсів.

На рис. 2.6 представимо динаміку показників рентабельності, що може дати можливість зробити висновок про загальну ефективність менеджменту компанії. Показники валової рентабельності демонструють позитивне значення у 2021р.

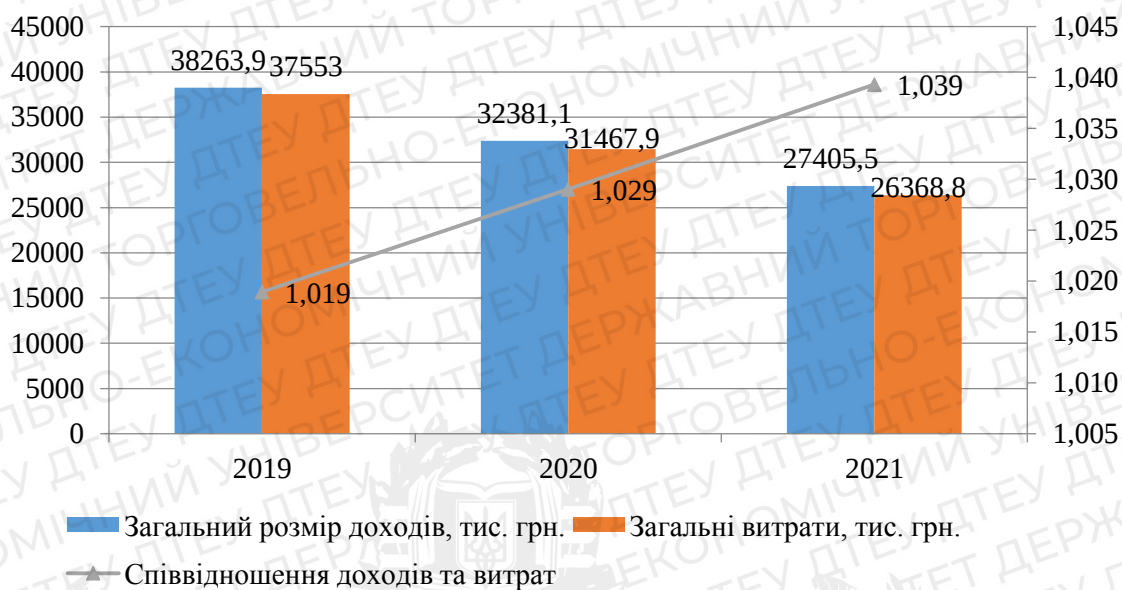

Рис. 2.5. Співвідношення доходів та витрат ПП «Автомікс-Спецтранс» у 2019-2021 рр.,

Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

Це вказує на необхідність подальшого пошуку можливостей для збільшення обсягу продажів товарів та послуг для максимізації кінцевого фінансового результату.

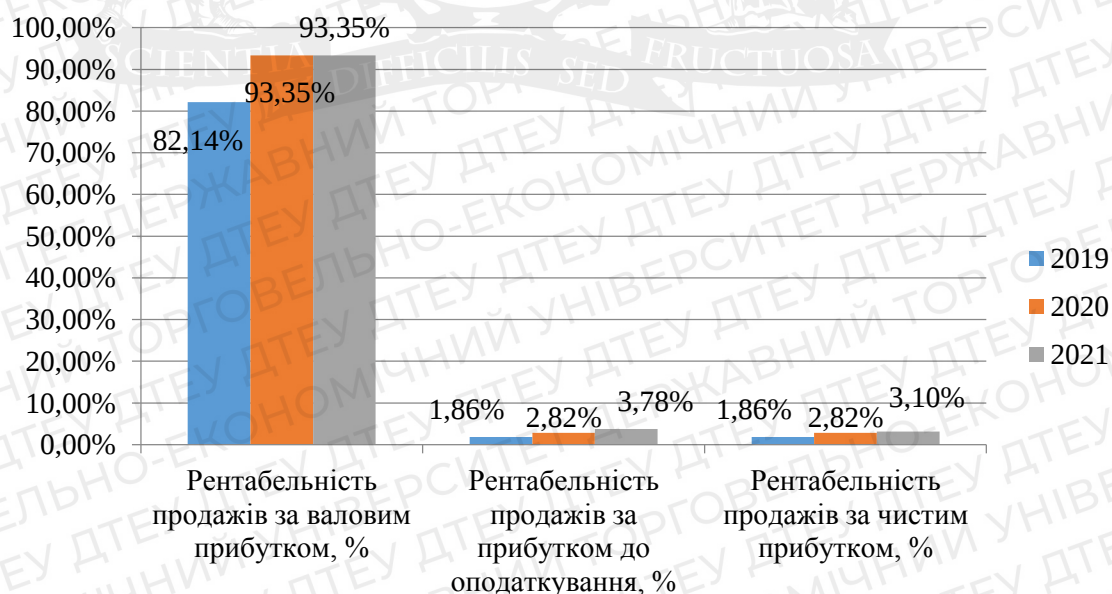

Рис. 2.6. Динаміка показників рентабельності ПП «Автомікс-Спецтранс» у 2019-2021 рр., %

Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

Далі на рис. 2.7 співставимо показники рентабельності активів із загальним показником інфляції за 2021 рік [20].

Так, рентабельність активів у 2021р. не досягла рівня інфляції. Це говорить про реальне зниження вартості наявних у ПП «Автомікс-Спецтранс» активів.

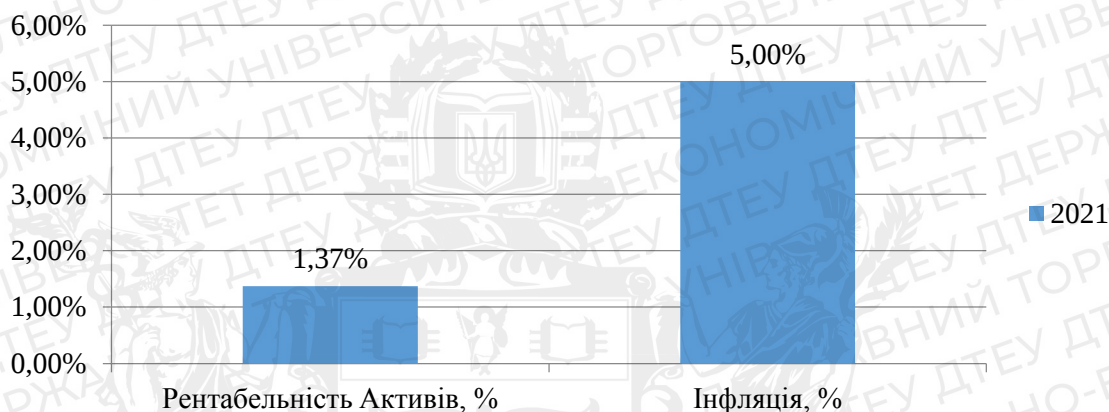

Рис. 2.7. Співставлення рентабельності активів ПП «Автомікс-Спецтранс» та інфляції у 2020 році

Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

Таким чином, підприємство прибуткове. У той же час занепокоєння викликає зниження показників фінансової незалежності за рахунок збільшення залученого капіталу, зниження обсягів доходів від реалізації. У той же час контроль над витратами дозволив компанії забезпечити позитивну динаміку чистого прибутку, що свідчить про оптимізацію бізнес моделі підприємства.

2.2. Оцінка ефективності поточного місцерозташування підприємства

Основна проблема вибору місця розташування підприємства полягає в тому, що ні результати діяльності цього підприємства, ні відповідні витрати не можна визначити точно. Всі вони будуть мати певну невизначеність, тому вибране місце розташування підприємства може виявитись неоптимальним. Із

цього витікає, що вибір місця розташування підприємства - це проблема прийняття рішень в умовах невизначеності, яку слід вирішувати шляхом зіставлення альтернативний розрахунків, на основі яких вибирається найкращий варіант. На рис. 2.8. за допомогою платформи Google map представимо зображення місцерозташування ПП «Автомікс-Спецтранс».

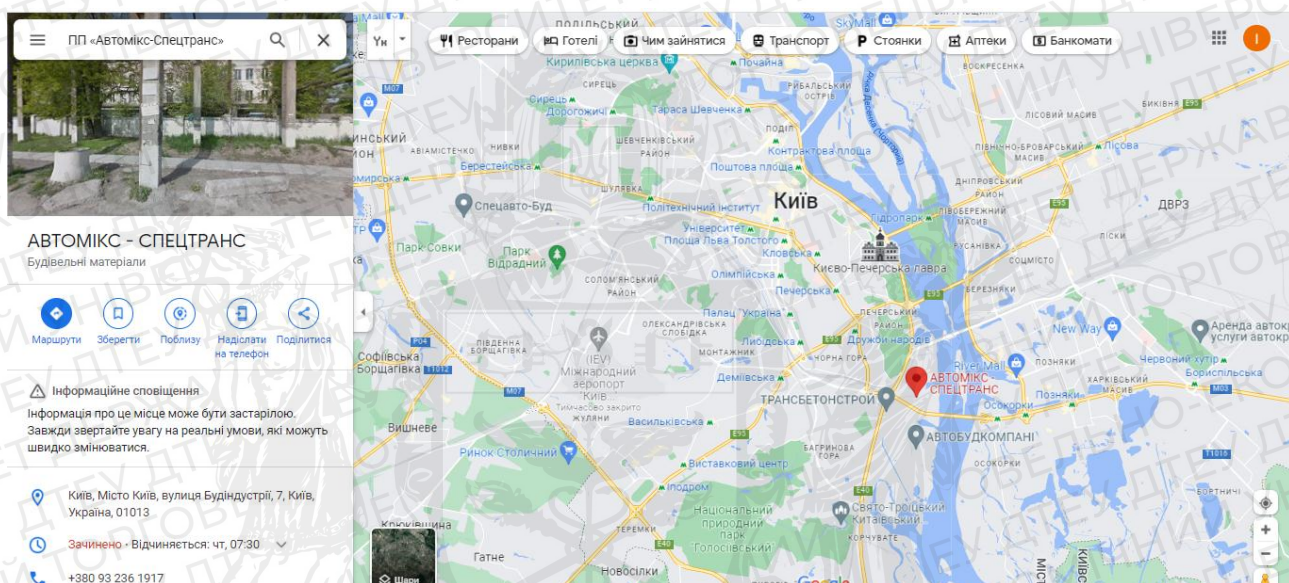

Рис. 2.8. Карта поточного місцерозташування ПП «Автомікс-Спецтранс»

Джерело: [1]

Місце розташування підприємств може суттєво впливати на економічні результати їх діяльності. Вплив цього чинника суттєво зріс у зв'язку з глобалізацією світової економіки, коли змінились умови переміщення матеріальних потоків, трудових і фінансових ресурсів, були значно лібералізовані міжнародні економічні відносини, з'явилися нові можливості комунікації. Підприємство повинно вибирати таке місце розташування, де залежні від його діяльності результати найбільше перевищуватимуть відповідні витрати.

Зважаючи на специфіку діяльності компанії, а саме: виробництвом бетону, важливими чинниками для обрання місцерозташування є:

- транспортна інфраструктура та розв'язка;
- наявність попиту у регіоні;

- віддаленість від основних постачальників;
- доступ до трудових ресурсів у регіоні;
- зручність транспортної розв'язки для працівників;
- імідж місця;
- вартість оренди приміщення;
- наявність необхідних комунікацій: електроенергія, вода;
- безпечність розміщення обладнання та працівників;
- просторова оптимальність та достатність розміщення необхідного обладнання (просторове наповнення цеху).

У таблиці 2.4. оцінимо наведені фактори для визначенням їх ваги, зважаючи на специфіку діяльності ПП «Автомікс-Спецтранс» та поточних умов ведення бізнесу, враховуючи загрози та виклики російсько-української війни.

Таблиця 2.4

Обґрунтування вагових коефіцієнтів для показників оцінки поточного
місцерозташування

№ п/п	Назва показника	Ваговий коефіцієнт	Обґрунтування
1	2	3	4
1	Транспортна інфраструктура та розв'язка	0,02	Компанія має власний парк вантажних автомобілів, важливими аспектами є наявність гаражів для їх розміщення та наявність місця для проведення вантажно-розвантажувальних робіт та близькість розміщення основних трас для оптимального вантажообороту
2	Наявність попиту у регіоні	0,15	Компанії важливо близьке розміщення потенційних клієнтів для економії логістичних витрат
3	Віддаленість від основних постачальників	0,15	Компанії важливим є близькість постачальників бетонної суміші та сировини для них задля економії витрат на доставку та для мінімізації складських страхових запасів.
4	Доступ до трудових ресурсів у регіоні	0,05	Для компанії важливим є наявність достатньої кількості трудових ресурсів. Робота у компанії не потребує додаткових спеціальних знань.

5	Зручність транспортної розв'язки для працівників	0,07	Зважаючи на можливі ущільнення графіків роботи до 2- або 3-змінного
---	--	------	---

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4
			робочого часу для виконання певного замовлення компанії важливо, щоб працівники мали змогу добратися вчасно до місця роботи
6	Імідж місця	0,02	Зважаючи на специфіку діяльності компанії, імідж місця має низьку важливість
7	Вартість оренди приміщення	0,04	Цей економічний чинник не повинен призводити до збільшення собівартості
8	Наявність необхідних комунікацій: електроенергія, вода	0,17	Компанія потребує достатнього рівня електропостачання та постачання води. Наразі в Україні є критичні обмеження щодо використання електроенергії, тому цей фактор ситуативно на термін війни маю більш значущий коефіцієнт
9	Безпечність	0,18	Даний чинник стає важливим для збереження обладнання неушкодженим та можливість убезпечити працівників
10	Можливість розміщення необхідного обладнання (просторове наповнення цеху)	0,15	Місцерозміщення компанії повинно передбачати ефективне просторове розміщення необхідного обладнання, транспортного парку та здійснення вантажно-розвантажувальних робіт
	Разом	1,00	

Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

Отже, виконаємо оцінку за запропонованими показниками зважаючи на їх вагові коефіцієнти експертним методом за 10 бальною шкалою (де 1 – дуже погано, а 10 – абсолютно добре), розраховані результати наведемо у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Оцінка поточного місцерозташування ПП «Автомікс-Спецтранс»

(м. Київ, вул. Будіндустрії, буд. 7)

№	Назва показника	Ваговий	Експертна	Зважена
---	-----------------	---------	-----------	---------

п/п		коефіцієнт	оцінка	оцінка
1	2	3	4	5
1	Транспортна інфраструктура та розв'язка	0,02	4	0,08

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5
2	Наявність попиту у регіоні	0,15	6	0,9
3	Віддаленість від основних постачальників	0,15	8	1,2
4	Доступ до трудових ресурсів у регіоні	0,05	7	0,35
5	Зручність транспортної розв'язки для працівників	0,07	6	0,42
6	Імідж місця	0,02	3	0,06
7	Вартість оренди приміщення	0,04	2	0,08
8	Наявність необхідних комунікацій: електроенергія, вода	0,17	5	0,85
9	Безпечність	0,18	3	0,54
10	Можливість розміщення необхідного обладнання (просторове наповнення цеху)	0,15	9	1,35
	Разом	1,00	53	5,83

Джерело: сформовано на основі звітної інформації підприємства

Проведена оцінка дає можливість визначити слабкі місця поточного місцерозташування компанії, а саме:

- проблемність транспортної інфраструктури та транспортної розв'язки. Підприємство має складні маршрути виїзду із Києва для міжрегіонального руху замовлень;
- імідж поточного місцерозташування – низький. Підприємство розміщене у складно доступному місці, до якого важко добратися;
- дорога оренда приміщення. Через фізичне розміщення у м. Києві, вартість оренди є дорогою;
- безпечність. Наразі через активні атаки на промислові об'єкти у м. Києві підприємство розміщене у небезпечному місці, яке може стати ціллю для одної із атак.

Таким чином, проведена оцінка поточного місцерозташування ПП «Автомікс-Спецтранс» дала можливість підсумувати, що підприємство потребує релокації, так як попит у регіоні знижується, цехи розміщені у

небезпечному місці, оренда приміщення є високою, поточне місцерозташування має проблемну транспортну розв'язку та поганий імідж.

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСУ МІСЦЕРОЗТАШУВАННЯ ПП АВТОМІКС-СПЕКТРАНС, КИЇВ

3.1. Пропозиція заходів щодо оптимізації місцезнаходження ПП Автомікс спецтранс

Загалом підприємство не здійснює управління процесом місцезнаходження. ПП «Автомікс-Спецтранс» розміщено за адресою: м. Київ, вул. Будіндустрії, буд. 7 від дати своєї реєстрації. При цьому управління місцезнаходженням передбачає періодичний перегляд доцільності релокації при зміні споживчих уподобань клієнтів та регіональних змінах у ринковому попиті, або зміні інших важливих факторів. Наразі такими факторами виступає безпечність та доступність електроенергії. Зважаючи на той факт, що підприємство не є складним за своїм виробничим процесом та організацією, його обладнання можливо переміщувати а саме підприємство можливо релокувати.

У попередньому розділі проведена оцінка поточного стану місцезнаходження ПП «Автомікс-Спецтранс», яка підтверджує необхідність оптимізації місцезнаходження підприємства.

Як альтернативні варіанти місцезнаходження ПП «Автомікс-Спецтранс» розглянемо релокацію виробництва у більш без пекові регіони, які мають промисловий потенціал. Для цього розглянемо релокацію підприємства у м. Тернопіль, м. Хмельницький та м. Вінниця.

За допомогою Інтернет порталів для оренди комерційної нерухомості OLX [10] та Dom.Ria [14] здійснимо пошук приміщення, яке буде відповідати виробничому процесу підприємства. Попередніми умовами є: розміщення на першому поверсі, наявність комунікацій, наявний ремонт, мінімально необхідна площа від 400 кв. м. (оптимальна 1000 кв. м).

В процесі аналізу наявних пропозицій виділено 3 альтернативних варіанти, які мають гарну транспортну розв'язку.

Варіант 1. Пропозиція оренди приміщення у м. Хмельницький (рис. 3.1).

Опубліковано 26 грудня 2022 р.

Оренда склад 400 кв.м. аптечний, або виробництво

Рис. 3.1. Пропозиція оренди приміщення у м. Хмельницький

Джерело: узагальнено на основі [26]

Даний об'єкт має площу в 400 кв.м. та може бути використаний як виробничий цех, розміщений у промзоні у місті, має індивідуальне електроопалення та достатній ремонт. Це капітальна будівля із водою та санвузлом. Приміщення має рампу, та з іншої сторони має прямий заїзд в приміщення складу.

Вартість оренди складає 40 000 грн. в місяць

Варіант 2. Пропозиція оренди приміщення у м. Тернопіль (рис. 3.2).

Це виробниче приміщення на вул. Лук'яновича Дениса площею 2015 кв.м. Вартість оренди складає 261950 грн. в місяць. Приміщення розміщено на 1-му поверху. Приміщення капітальне, сухе.

Заведено усі комунікації. Своя скважина. Електроенергія потужністю 45 кВт. Встановлено твердопаливний котел для обігріву адмін будівлі. Даний варіант має зручну локацію та розміщено у промисловій зоні. У той же час

серед недоліків необхідно відзначити, високу вартість оренди.

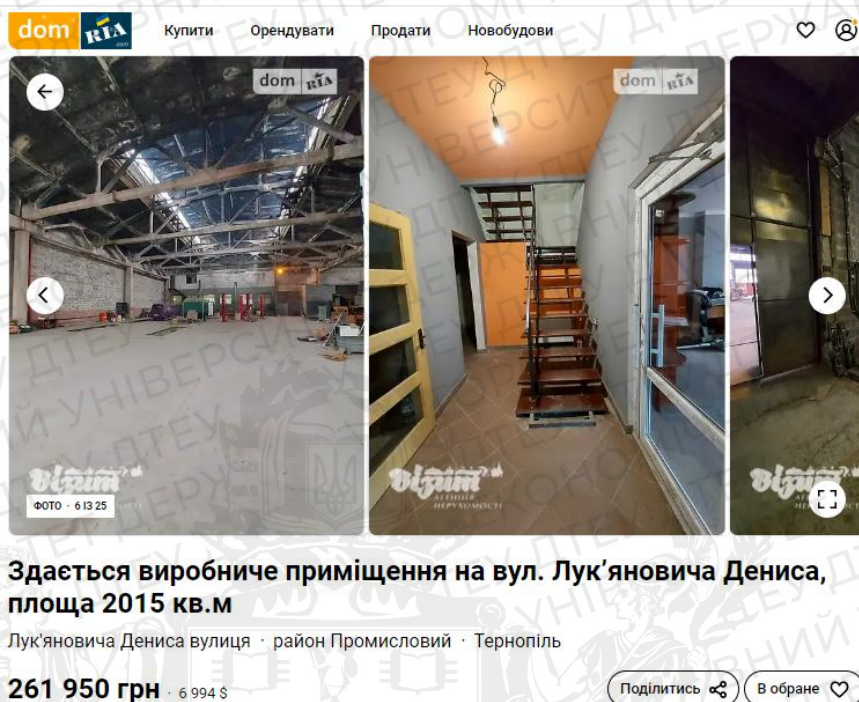

Рис. 3.2. Пропозиція оренди приміщення у м. Тернопіль

Джерело: узагальнено на основі [25-26].

Варіант 3. Пропозиція оренди приміщення у м. Вінниця (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Пропозиція оренди приміщення у м. Вінниця

Джерело: узагальнено на основі [24-26]

Вартість оренди даного приміщення складає 70 000 грн. приміщення розміщене на 1-му поверсі, його загальна площа складає 475 м².

Приміщення розміщене у м. Вінниця, неподалік західного автовокзалу, має фасадний вхід. У даному приміщенні існує можливість реклами по всьому контуру приміщення. Приміщення знаходиться у достатньо гарному стані та не потребує ремонту. У даного приміщення існує можливість під'їзду великовантажних фур.

Обрані міста – обласного значення із значною кількістю потенційних клієнтів.

Найближчі цементні заводи до обраних локацій розміщені у Івано-Франківській обл. та в Хмельницька обл.:

1) ПрАТ «Івано-Франківськцемент», 77422, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Ямниця;

2) АТ «Подільський цемент», 32325, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, с. Гуменці, шосе Хмельницьке, 1а.

У м. Тернопіль можуть виникати проблеми із постачанням піску.

Отже, зважаючи на наведені дані, оцінимо альтернативні варіанти місцезнаходження. Для цього використаємо показники, які наведено у попередньому розділі, а результати представимо у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Оцінка альтернативних варіантів місцезнаходження ПП «Автомікс-Спецтранс»

№ п/п	Назва показника	Ваговий коефіцієнт	м. Хмельницький		м. Тернопіль		м. Вінниця	
			Експертна оцінка	Зважена оцінка	Експертна оцінка	Зважена оцінка	Експертна оцінка	Зважена оцінка
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Транспортна інфраструктура та розв'язка	0,02	8	0,16	8	0,16	8	0,16
2	Наявність попиту у регіоні	0,15	8	1,2	8	1,2	8	1,2
3	Віддаленість	0,15	10	1,5	8	1,2	6	0,9

	від основних							
Продовження табл. 3.1								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	постачальників							
4	Доступ до трудових ресурсів у регіоні	0,05	9	0,45	8	0,4	9	0,45
5	Зручність транспортної розв'язки для працівників	0,07	8	0,56	8	0,56	1	0,07
6	Імідж місця	0,02	7	0,14	7	0,14	8	0,16
7	Вартість оренди приміщення	0,04	10	0,4	4	0,16	7	0,28
8	Наявність необхідних комунікацій: електроенергія, вода	0,17	8	1,36	10	1,7	8	1,36
9	Безпечність	0,18	8	1,44	7	1,26	6	1,08
10	Можливість розміщення необхідного обладнання (просторове наповнення цеху)	0,15	8	1,2	10	1,5	9	1,35
	Разом	1,00	84	8,41	78	8,28	70	7,01

Джерело: розраховано автором

Проведені розрахунки вказують на те, що із трьох обраних варіантів найкращим є варіант із перевезенням місця розміщення до м. Хмельницький, тож у таблиці 3.2. виконаємо порівняння оцінки поточного місцерозташування із релокацією виробництва до м. Хмельницького.

У результаті порівняння переконуємось, що обране місцерозташування за усіма вагомими показниками є кращим, про що свідчать експертні оцінки обраного та поточного місцерозташування.

Єдиним показником, за яким нове місцерозташування отримало меншу оцінку, ніж поточне, – це можливість розміщення ефективного обладнання. Зважена оцінка нового місцерозташування складає 8,41, що на 2,58 бали вище,

ніж поточне.

Таблиця 3.2

Порівняння поточного та запропонованого місцерозташування
ПП «Автомікс-Спецтранс»

№ п/п	Назва показника	Ваговий коефіціє нт	м. Хмельницький		Поточне місцерозташування у м. Київ		Різниця	
			Експертна оцінка	Зважена оцінка	Експерт на оцінка	Зважена оцінка	Експерт на оцінка	Зважена оцінка
1	Транспортна інфраструктура та розв'язка	0,02	8	0,16	4	0,08	4	0,08
2	Наявність попиту у регіоні	0,15	8	1,2	6	0,9	2	0,3
3	Віддаленість від основних постачальників	0,15	10	1,5	8	1,2	2	0,3
4	Доступ до трудових ресурсів у регіоні	0,05	9	0,45	7	0,35	2	0,1
5	Зручність транспортної розв'язки для працівників	0,07	8	0,56	6	0,42	2	0,14
6	Імідж місця	0,02	7	0,14	3	0,06	4	0,08
7	Вартість оренди приміщення	0,04	10	0,4	2	0,08	8	0,32
8	Наявність необхідних комунікацій: електроенергія, вода	0,17	8	1,36	5	0,85	3	0,51
9	Безпечність	0,18	8	1,44	3	0,54	5	0,9
10	Можливість розміщення необхідного обладнання (просторове наповнення цеху)	0,15	8	1,2	9	1,35	-1	-0,15
	Разом	1,00	84	8,41	53	5,83	31	2,58

Джерело: розраховано автором

На рис. 3.4 виконаємо порівняння отриманих балів за проведеною оцінкою. Отже, з рис. 3.4. можемо переконатися на перспективності майбутньої релокації, яка суттєво підвищить конкурентоспроможність підприємства на

ринку, допоможе посилити безпековий аспект діяльності, приблизить до основних постачальників та дозволить охопити перспективний ринок. Крім того, підприємство отримає доступ до дешевших трудових ресурсів та дозволить забезпечити безперебійну електроенергію.

Рис. 3.4. Порівняння оцінок нового та поточного місцезнаходження

ПП «Автомікс-Спецтранс»

Джерело: розраховано автором

Таким чином, запропонована релокація підприємства до м. Хмельницький має значний потенціал та дозволить підприємству вирішити поточні проблеми операційної діяльності та збільшить конкурентоспроможність на ринку через доступ до дешевших ресурсів.

3.2. Прогнозна оцінка економічного ефекту від наданих пропозицій

Запропонована у попередньому підрозділі релокація підприємства

дозволить ПП «Автомікс-Спецтранс» отримати цілий ряд конкурентних переваг, які матимуть реальний економічний ефект:

1) зниження собівартості за рахунок скорочення витрат на транспортування сировини – орієнтовно на 2% за рахунок скорочення логістичних витрат та доступу. Ці витрати складають 15% від собівартості реалізованої продукції;

2) зниження собівартості за рахунок доступу до нижчої вартості сировини на місцевому підприємстві у м. Хмельницький дозволить скоротити витрати на придбання сировини орієнтовно на 3%. Ці витрати складають 20% від собівартості реалізованої продукції;

3) зниження собівартості за рахунок скорочення витрат на оплату праці за рахунок нижчої заробітної плати у м. Хмельницький, ніж у м. Київ орієнтовно на 5%. Ці витрати складають 40% від собівартості реалізованої продукції;

4) скорочення витрат на оренду приміщення на 30 000 грн. щомісяця.

Щодо обсягу продажів, то відповідно планів компанії у 2023 році обсяги продажів зафіксуються за рахунок стабільного попиту на бетонні конструкції із наступним зростанням на 10 у 2024 році та на 15% у 2025 році. При цьому підприємство матиме додаткові витрати на релокацію підприємства та монтаж обладнання на новій локації. Орієнтовний бюджет на релокацію складе 100 000 грн. Зважаючи на наведені дані у таблиці 3.3 спрогнозуємо звіт про фінансові результати на 2023-2025 роки.

Таблиця 3.3

Прогноз звіту про фінансові результати

Назва показника	Факт	Прогноз		
	2021	2023	2024	2025
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	27397,9	27397,9	30137,7	34658,3
Інші доходи	7,6	7,6	8,4	9,6
Разом доходи	27405,5	27405,5	30146,1	34668,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1822,0	1769,2	1946,1	2238,0
Інші операційні витрати	27973,1	24516,9	26968,6	31013,8
Разом витрати	26368,8	26286,0	28914,6	33251,8

Фінансовий результат до оподаткування	1036,7	1119,5	1231,4	1416,1
Чистий прибуток (збиток)	850,1	918,0	1009,8	1161,2

Джерело: розраховано автором

Таким чином, за розрахованим прогнозом запропонована релокація виробництва дозволить підприємству оптимізувати витрати та призведе до стабілізації зростання прибутку (рис. 3.5).

Рис. 3.5. Прогноз обсягів чистого прибутку ПП «Автомікс-Спецтранс» на 2023-2025 роки

Джерело: розраховано автором

На рис. 3.6. представимо динаміку доходів та витрат та їх співвідношення за прогнозними розрахунками. Відповідно до прогнозу співвідношення доходів та витрат вдасться зафіксувати на рівні 1,043.

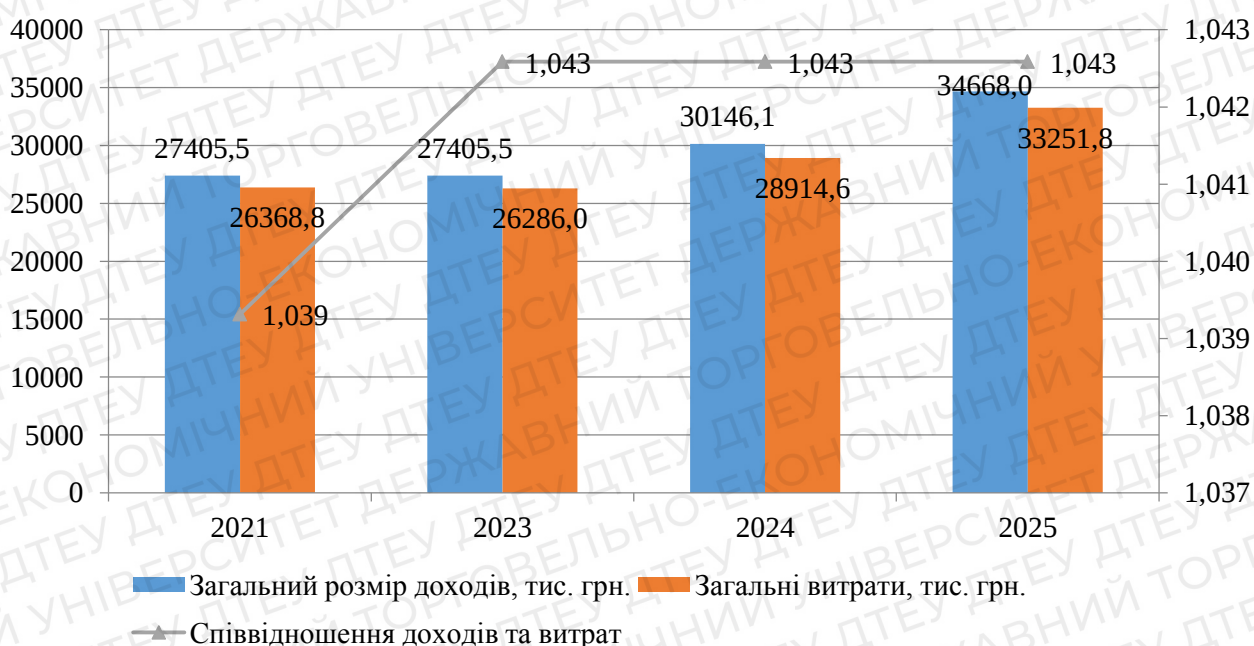

Рис. 3.6. Прогноз співвідношення доходів та витрат ПП «Автомікс-Спецтранс» на 2023-2025 рр.,

Джерело: розраховано автором

На рис. 3.7 представимо прогноз динаміки показників рентабельності.

Рис. 3.7. Прогноз динаміки показників рентабельності ПП «Автомікс-Спецтранс» на 2023-2025 рр.,

Джерело: розраховано автором

Отже, у прогнозований період компанії вдасться підвищити показники рентабельності та зафіксувати їх на період 2024-2025 роки.

Загалом за рахунок релокації підприємству вдасться отримати додатковий економічний ефект, який буде отриманий у вигляді зростання чистого прибутку при вкладених коштах у розмірі 100 тис. грн.(рис. 3.8).

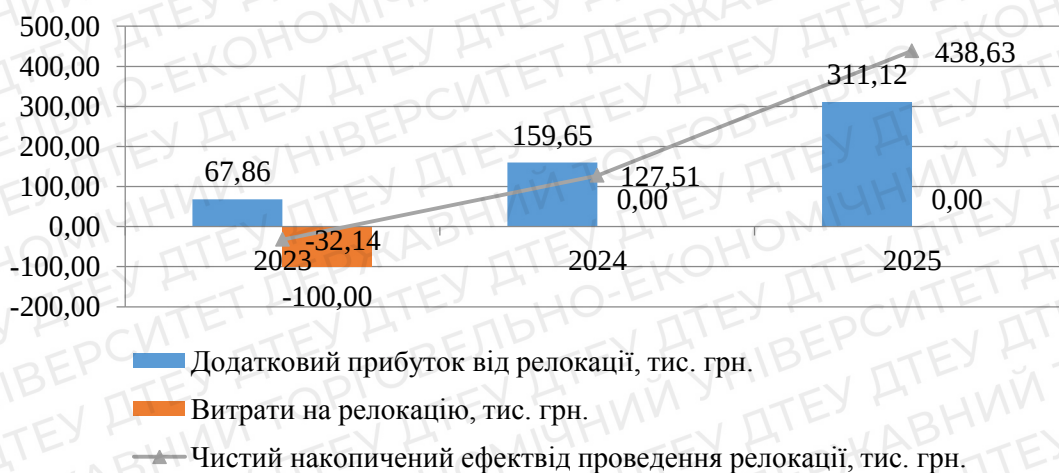

Рис. 3.8. Розрахунок чистого накопиченого ефекту від релокації

ПП «Автомікс-Спецтранс» на 2023-2025 рр.,

Джерело: розраховано автором

Наразі діє державна програма, яка дозволяє здійснювати релокацію бізнесу [23]. Уряд спільно з Міністерством економіки України продовжує реалізацію програми з релокації українських підприємств [13]. Станом на 12 липня 2022 року зареєстровано 1723 заявки від підприємств на переміщення. Із них вже переміщено 661 підприємство, 458 з них вже працюють. Зараз у процесі перебувають 475 підприємств. Для них здійснюється пошук підходящої локації або способу транспортування [21]. Вже станом на вересень 2022 року на порталі Дія кількість заявок вже перевищила 1800 заявок, 745 підприємств вже переїхали у більш безпечні регіони, 558 – відновили роботу на нових місцях. І 37 підприємств повернулися на попереднє місце провадження діяльності [16].

За проведеними розрахунками ПП «Автомікс-Спецтранс» протягом 1,5 років зможе покрити витрати на релокацію за рахунок додаткового чистого прибутку.

При релокації необхідно здійснити наступні кроки:

- скласти внутрішній наказ про переміщення (релокацію);
- Провести інвентаризацію з зазначенням майна, яке перевозите на нове місце виробництва чи діяльності;
- Розглянути необхідність зміни юридичної адреси чи адреси ведення господарської діяльності (податкової) [9].

Таким чином, проведені розрахунки підтверджують економічну доцільність зміни місцезнаходження підприємства. Надалі підприємству у разі потреби необхідно періодично (за потреби або щорічно) розглядати альтернативні варіанти місцезнаходження для проведення оцінки їх доцільності. У разі зміни безпекової ситуації також доцільно розглядати варіант релокації виробництва у західні області України.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи вирішено поставлені завдання та досягнуто встановленої мети. Результати проведеного дослідження дозволили сформулювати такі висновки та узагальнення.

1) Місцезорозташування є важливим фактором успішності, ефективності та конкурентоздатності підприємства. Науковці розглядають місцезорозташування підприємства як фактор мікросередовища; як ключовий фактор успіху бізнес-моделі; як складову інвестиційної привабливості; як необхідність близькості до клієнтської бази тощо. На нашу думку це є комплексним поняттям, яке охоплює фізичне та онлайн розміщення елементів структури підприємства. При проектуванні місцезорозташування необхідно керуватися наступними цілями: забезпечення успішності бізнес-моделі, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості, ефективності господарської діяльності, видимості для клієнтів і підтримання іміджу компанії. Класифікація факторів, які мають суттєвий вплив на управління процесом проектування місцезорозташування включають фактори макrorівня та макrorівня, які мають економічний та неекономічний характер. Механізм управління процесом проектування місцезорозташування підприємства залежить від його рівня: міжнародного, регіонального, локального, внутрішнього та просторового. Щоб прийняти рішення про розміщення бізнесу, місця мають відповідати певним вимогам щодо економічних факторів. До них відносяться податки та тарифи, робоча сила, транспорт та інші фактори, які мають відношення до бізнесу чи галузі. Після того, як широкий список можливостей зведено до прийнятних варіантів, імідж місця має вирішальне значення при кінцевому виборі. Управління процесом проектування місцезнаходження підприємства повинен включати наступні етапи: визначення масштабу, визначення мети, побудови ієрархії, планування, затвердження проекту та його реалізації.

2) Дослідження процесу управління місцезорозташування виконано на прикладі діяльності ПП «Автомікс-Спецтранс» (ЄДРПОУ – 33493969).

Компанія ПП «Автомікс-Спецтранс» зареєстрована 16.05.2005 за юридичною адресою Україна, 01013, м. Київ, вул. Будіндустрії, буд. 7. Компанії займається виробництвом бетону. Підприємство у своїй діяльності складає фінансову звітність малого підприємства. Протягом досліджуваного періоду спостерігається посилення господарського потенціалу, про що свідчить збільшення суми активів на 109,2% за два останні роки. Протягом досліджуваного періоду відбулося збільшення загальної суми активів за рахунок: нарощення оборотних активів на 12,4%; незначного зниження необоротних активів на -2,4%. Протягом досліджуваного періоду відбулося зниження обсягів власного капіталу із 34,4 млн. грн. у 2019 році до 33,7 млн. грн. на кінець 2021 року. При цьому відбулося нарощування залученого капіталу за рахунок збільшення поточної заборгованості. У компанії доходи зменшується повільніше, ніж витрати, що свідчить про підвищення ефективності управління обмеженим обсягом ресурсів. Підприємство прибуткове. У той же час занепокоєння викликає зниження показників фінансової незалежності за рахунок збільшення залученого капіталу, зниження обсягів доходів від реалізації.

3) Важливими показниками для ефективного місцерозташування підприємства визначено транспортну інфраструктуру та розв'язку; наявність попиту у регіоні; віддаленість від основних постачальників; доступ до трудових ресурсів у регіоні; зручність транспортної розв'язки для працівників; імідж місця; вартість оренди приміщення; наявність необхідних комунікацій: електроенергія, вода; безпечність розміщення обладнання та працівників; просторову оптимальність та достатність розміщення необхідного обладнання (просторове наповнення цеху). По даним показникам визначено вагові коефіцієнти та проведено оцінку поточного місцерозміщення ПП «Автомікс-Спецтранс». Виконана оцінка дала можливість визначити слабкі місця поточного місцерозташування компанії, а саме: проблемність транспортної інфраструктури та транспортної розв'язки; імідж поточного місцерозташування – низький; дорога оренда приміщення; забезпечення безпечності. Це дозволило

прийти до висновку щодо необхідно релокації.

4) Враховуючи проведену оцінку поточного місцерозташування підприємства ПП «Автомікс-Спецтранс», запропоновано здійснити релокацію виробництва. Для цього проведено аналіз альтернативних варіант: переміщення у м. Вінницю, м. Хмельницький та м. Тернопіль. Проведена оцінка кожного із варіантів дозволила обрати найбільш ефективний – переміщення виробництва до м. Хмельницький. Запропонована релокація підприємства до м. Хмельницький має значний потенціал та дозволить підприємству вирішити поточні проблеми операційної діяльності та збільшить конкурентоспроможність на ринку через доступ до дешевших ресурсів.

5) Серед економічних зисків запропонованої релокації ПП «Автомікс-Спецтранс» виділено можливість зниження собівартості та операційних витрат. Проведені розрахунки прогнозів фінансових результатів дають можливість підсумувати, що проєкт релокації ПП «Автомікс-Спецтранс» дозволить отримати додаткові прибутки, що покрийть витрати на релокацію. За рахунок цього у прогнозований період компанії вдасться підвищити показники рентабельності. Надалі підприємству у разі потреби необхідно періодично (за потреби або щорічно) розглядати альтернативні варіанти місцерозташування для проведення оцінки їх доцільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. АВТОМІКС-СПЕЦТРАНС, ПП. URL: <https://www.google.com/maps/place/%D0%90%D0%92%D0%A2%D0%9E%D0%9C%D0%86%D0%9A%D0%A1+-+%D0%A1%D0%9F%D0%95%D0%A6%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%9D%D0%A1/@50.3968229,30.5677952,15.75z/data=!4m5!3m4!1s0x40d4c5f1f744580f:0xee354a4ba4b67a4b!8m2!3d50.39963!4d30.5720539> (дата звернення: 25.12.2022).
2. АВТОМІКС-СПЕЦТРАНС, ПП. URL: <https://www.ua-region.com.ua/ru/33493969> (дата звернення: 25.11.2022).
3. Белей О. Моделювання процесів вибору місцезнаходження торговельних підприємств. Львівський інститут ДВНЗ «Університет банківської справи». Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці. 2016 .с . 103-112. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/51/64.pdf> (дата звернення: 25.11.2022).
4. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. К.: Кондор - Видавництво, 2016. 378 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/%D0%95%D0%9F-%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%9A%201%20%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BB.pdf> (дата звернення: 25.11.2022).
5. Виробництво цементу. URL: <https://www.ua-region.com.ua/kved/23.51> (дата звернення: 25.12.2022).
6. Головань Д. В. Формування комплексного підходу щодо визначення місцезнаходження підприємств роздрібної торгівлі. Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. 2014. № 1. С. 77–84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eupmg_2014_1_9. (дата звернення: 25.11.2022).
7. Калашніков В. М. Вибір місцезнаходження підприємств роздрібної торгівлі хлібопродуктами. Стратегічні напрямки розвитку підприємств

харчових виробництв ресторанного господарства і торгівлі. Харків : ХДУХТ, 2007. Ч. 2. С. 36-37.

8. Капінос Г. І., Бабій І.В. Операційний менеджмент [текст] : навч. Посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 352 с. URL: https://pidru4niki.com/1886030953515/menedzhment/kriteriyi_metodi_roztashuvann_ua_virobnichih_obyektiv (дата звернення: 25.11.2022).

9. Колесник І. Релокація бізнесу в умовах війни: варіанти та покрокова інструкція. 2022. URL: <https://www.prostir.ua/?news=relokatsiya-biznesu-v-umovah-vijny-varianty-ta-pokroкова-instruktsiya> (дата звернення: 25.12.2022).

10. Комерційна нерухомість. URL: <https://www.olx.ua> (дата звернення: 25.12.2022).

11. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Діагностика потенціалу підприємства. Маркетинг і менеджмент інновацій, 2011, № 1. с. 155-166. URL: https://armgpublishing.com/wp-content/uploads/mmi/volume-2-issue-1/mmi2011_1_155_166.pdf (дата звернення: 25.11.2022).

12. Марцінковська О. Б. Розвиток і розташування підприємств сфери послуг: аналіз і тенденції. Економічний аналіз : зб. наук. праць Тернопіль : Видавничополіграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. Том 17. № 2. С. 76-80.

13. Мінекономіки: Що потрібно знати бізнесу про програму релокації підприємств. Міністерство економіки України. 29 березня 2022 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minekonomiki-shcho-potribno-znati-biznesu-pro-programu-relokatsiyi-pidpriyemstv> (дата звернення: 25.12.2022).

14. Оренда приміщень вільного призначення. URL: <https://dom.ria.com/uk/arenda-kom-nedvizhimosti> (дата звернення: 25.12.2022).

15. Петрович Й. М., Прокопишин-Рашкевич Л. М. Економіка та фінанси підприємства: підручник. Львів. 2006. 408 с. URL: https://pidru4niki.com/1628041464681/ekonomika/rozmischennya_pidpriyemstv (дата звернення: 25.11.2022).

16. Посібник з релокації підприємств. Покроковий план дій

підприємств з релокації. USAID. 2022. URL: <https://golocal-ukraine.com/wp-content/uploads/2022/10/relokacziya-pidpri%D1%94mstv.pdf> (дата звернення: 25.12.2022).

17. ПП «АВТОМІКС-СПЕЦТРАНС». URL: <https://opendatabot.ua/pdf/company/3043/33493969-3043628-4386039-e3806fe7405104c5e0bed14efabd6951.pdf> (дата звернення: 25.11.2022).

18. ПП «АВТОМІКС-СПЕЦТРАНС». Код ЄДРПОУ 33493969. URL: <https://opendatabot.ua/c/33493969?from=search> (дата звернення: 25.11.2022).

19. ПП «АВТОМІКС-СПЕЦТРАНС». Код ЄДРПОУ 33493969. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/33493969/ (дата звернення: 25.11.2022).

20. ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «АВТОМІКС-СПЕЦТРАНС». URL: https://zvitnist.com/33493969_PRYVATNE_PDPRIYEMSTVO_AVTOMIKSSPECTRANS (дата звернення: 25.11.2022).

21. Присяжна Л. Релокація бізнесу під час війни: 661 підприємство перемістилося і ще 475 підшують локацію. 2022. URL: https://biz.ligazakon.net/news/212543_relokatsya-bznesu-pd-chas-vyni-661-pdprimstvo-peremstilosya--shche-475-pdshukuyut-lokatsyu (дата звернення: 25.12.2022).

22. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 25.11.2022).

23. Програма релокації підприємств. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=3e766cf9-f3ca-4121-8679-e4853640a99a&title=ProgramaRelokatsiiPidprimstv> (дата звернення: 25.12.2022).

24. Пропозиція оренди приміщення у м. Вінниця. URL: <https://www.olx.ua/d/uk/obyavlenie/zdatsya-primschennya-vlnogo-priznachennya-IDOMfXl.html> (дата звернення: 25.12.2022).

25. Пропозиція оренди приміщення у м. Тернопіль. URL: <https://dom.ria.com/uk/realty-dolgosrochnaya-arenda-proizvodstvennye-pomescheniya-ternopol-promyshlenny-lukyanovicha-denisa-ulitsa-24358746.html> (дата звернення: 25.12.2022).

26. Пропозиція оренди приміщення у м. Хмельницький. URL: <https://www.olx.ua/d/uk/obyavlenie/orenda-sklad-400-kv-m-aptechniy-abovirobnitstvo-IDQAx2x.html> (дата звернення: 25.12.2022).

27. Defining locations. IBM Maximo EAM SaaS. 2021-03-02. URL: <https://www.ibm.com/docs/en/maximo-eam-saas?topic=locations-defining> (дата звернення: 25.11.2022).

28. Dixit A., Clouse C., Turken N. Strategic Business Location Decisions: Importance of Economic Factors and Place Image. Rutgers Business Review. 2019. Vol. 4, No. 1. P. 73-91. URL: <https://rbr.business.rutgers.edu/sites/default/files/documents/rbr-040106.pdf> (дата звернення: 25.11.2022).

29. Hayes A., Perez Y. Principal Place of Business. Investopedia. 2021. URL: <https://www.investopedia.com/terms/p/principal-place-of-business.asp> (дата звернення: 25.11.2022).

30. Sherman F. Why Is the Location of a Business Important? Business Communications & Etiquette. 2019. URL: <https://smallbusiness.chron.com/open-laundromat-business-43191.html> (дата звернення: 25.11.2022).

ДОДАТКИ

Додаток А

Витяг з ЄДР

Опендатабот
відкриваємо Україну

ПП "АВТОМІКС-СПЕЦТРАНС"

Витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань на 30.11.2022 03:39:22

Повна назва: ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АВТОМІКС-СПЕЦТРАНС"

Код: 33493969

Реєстраційний номер: 10681020000005101

Дата реєстрації: 16.05.2005

Адреса: Україна, 01013, місто Київ, ВУЛИЦЯ БУДІНДУСТРІЇ, будинок 7

Статус: зареєстровано

Керівник: Трохимчук Ігор Анатолійович

Підписант: Трохимчук Ігор Анатолійович

Відомості про органи управління: ВЛАСНИК

Засновник: Трохимчук Ігор Анатолійович

Адреса: Україна, 13234, Житомирська обл., Чуднівський р-н, село Красносілка, ВУЛИЦЯ МОЛОДІЖНА, будинок 43

Статутний внесок: 100 (100%)

Кінцевий бенефіціарний власник: Трохимчук Ігор Анатолійович

Адреса: Україна, 13234, Житомирська обл., Житомирський р-н, село Красносілка, Чуднівська ТГ, вул. Молодіжна, будинок 43

Статутний капітал: 100 грн

Види діяльності

Основний:

- 49.41 Вантажний автомобільний транспорт

Додаткові:

- 46.13 Діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами
- 46.73 Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними обладнанням
- 49.39 Інший пасажирський наземний транспорт, н.в.і.у.
- 77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.
- 77.32 Надання в оренду будівельних машин і устаткування
- 77.12 Надання в оренду вантажних автомобілів
- 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
- 52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту
- 47.52 Роздрібна торгівля залізними виробами, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами в спеціалізованих магазинах
- 46.12 Діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами
- 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель
- 23.61 Виготовлення виробів із бетону для будівництва

Бухгалтерська звітність за 2019-2021 рр.

Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан). Активи

Назва показника	Код	2021 - попередньо	2020	2019
Основні засоби	1010	13944,8	14212,5	14282,9
первісна вартість	1011	23117,6	21806,8	20570,3
знос	1012	9172,9	7594,3	6287,4
I. Всього необоротних активів	1095	13944,8	14212,5	14282,9
Запаси	1100	24615,2	24403,4	24169,3
Готова продукція	1103	4460,2	4304,8	3812,9
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	23520,0	23283,1	22544,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,0	0	114,5
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2640,8	2506,8	2379,6
Гроші та їх еквіваленти	1165	1565,0	1510,5	145,7
Витрати майбутніх періодів	1170	23,3	22,5	7,1
Інші оборотні активи	1190	1343,3	1798,7	2408,5
II. Всього оборотних активів	1195	58167,8	53525	51768,8
БАЛАНС	1300	72112,6	67737,5	66051,7

Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан). Пасиви

Назва показника	Код	2021 - попередньо	2020	2019
Зареєстрований (пайовий капітал)	1400	0,1	0,1	0,1
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	33759,8	32909,7	34443,2
I. Всього власного капіталу	1495	33759,9	32909,8	34443,3
II. Всього довгострокових зобов'язань, цільового фінансування і забезпечень	1595		0	0
товари, роботи, послуги	1615	38290,3	34789,3	31608,4
розрахунками зі страхування	1625	62,4	38,4	0
III. Всього поточних зобов'язань і забезпечень	1695	38352,7	34827,7	31608,4
БАЛАНС	1900	72112,6	67737,5	66051,7

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Назва показника	Код	2021 - попередньо	2020	2019
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	27397,9	32377,5	38262,2
Інші доходи	2240	7,6	3,6	1,7
Разом доходи	2280	27405,5	32381,1	38263,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1822,0	2153,1	6832,1
Інші операційні витрати	2180	24546,9	29314,8	30720,9
Разом витрати	2285	26368,8	31467,9	37553
Фінансовий результат до оподаткування	2290	1036,7	913,2	710,9
Чистий прибуток (збиток)	2350	850,1	913,2	710,9

Джерело: [20].